

*Альона Козьмініх,
кандидат політичних наук, доцент
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

З появою інформаційних технологій зросла кількість загроз державному суверенітету та національній безпеці, що призвело до формування нового поняття «інформаційний суверенітет». У реаліях цифрової епохи можна сказати, що національна безпека безпосередньо залежить від інформаційної безпеки, і включення її до списку національних пріоритетів нашої країни, безумовно, є важливим напрямком у розвитку більш ефективного інформаційного захисту нашої держави, адже РФ використовує інформаційну сферу як плацдарм, використовуючи технології гібридної війни. Проти України «Російська Федерація використовує найновіші інформаційні технології впливу на свідомість громадян, спрямовані на розпалювання національної та релігійної ворожнечі, пропаганду агресивної війни, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України» (2, с. 206). Тому на законодавчому та інституційному рівні було закріплено поняття інформаційного суверенітету та запропоновано доктрину інформаційної безпеки України (Указ Президента України від 25 лютого 2017 р. № 47/2017 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 р. «Про Доктрину інформаційної безпеки України» (4), Закон України «Про Національну програму інформатизації»).

Згідно ЗУ «Про Національну програму інформатизації» інформаційний суверенітет – «здатність держави контролювати і регулювати потоки інформації з-поза меж держави з метою додержання законів України, прав і свобод громадян, гарантування національної безпеки держави» (3).

К. Ю. Ісмайлов, розглядаючи юридичні тенденції та концептуальні підходи до інформаційного суверенітету в Україні визначив основні складові

інформаційного суверенітету в Україні: нормативно-правове регулювання та забезпечення стратегії розвитку і захисту національного інформаційного простору; правовий статус діяльності зарубіжних і міжнародних суб'єктів у національному інформаційному просторі України; формування та захист інтересів України у світовому інформаційному просторі, міжнародних інформаційних відносинах; участь у заходах, що сприяють сталому розвитку національного інформаційного простору України та зміцненню її суверенітету; гарантування інформаційної безпеки України (1, с. 119). Варто відзначити, що інформаційний суверенітет демонструє самостійність нашої держави та здатність реагувати та попереджувати загрози національній безпеці.

Відзначу, що інформаційний суверенітет забезпечується реальним контролем з боку держави за тим, що відбувається в інформаційному просторі. Даний контроль в Україні забезпечується насамперед за допомогою фільтрації інформації, даних, постів, сайтів, текстів, профілів тощо, з метою недопущення попадання до інтернету з обмеженим доступом. Тому для успішної реалізації політичних інтересів нашої країни у цьому напрямі необхідно, насамперед, звернути увагу до вдосконалення нормативно-правового регулювання у цій сфері. Однак, виходячи з визначення інформаційного суверенітету згаданим мною вище може призвести до випадіння України з міжнародного інформаційного простору, тому вважаю, що варто закріпити на законодавчому рівні вичерпний перелік інформаційних відомостей, доступ до якої обмежуються.

Отже, проблема забезпечення інформаційного суверенітету пов'язана з питаннями ухвалення політичних рішень, приведення нормативно-правової бази відповідно до концепції національної безпеки України. Тому збереження державного суверенітету, національної безпеки залежить від інформаційної безпеки, незалежності в галузі цифрових технологій, інформаційного суверенітету.

Список використаних джерел:

1. Ісмайлов К.Ю. Юридичні тенденції та концептуальні підходи до інформаційного суверенітету в Україні. International Scientific-Practical Conference

Development of legal regulation in East Europe: experience of Poland and Ukraine : Conference Proceedings, January 27–28, 2017. Sandomierz. P. 117–119. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/245/1/%D0%86%D1%81%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%20%D0%9A.%D0%AE.%20%D0%AE%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%83%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%82%D1%83%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf>

2. Ісмайлов К.Ю., Бєлих, Д.В. Інформаційний суверенітет і доктрина інформаційної безпеки України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 206-209. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/36132>

3. Про Національну програму інформатизації : Закон України 04.02.1998 № 74/98-ВР. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 р. «Про Доктрину інформаційної безпеки України» : Указ Президента України від 25 лютого 2017 р. № 47/2017. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/47/2017>.

Артем Кройтор,
кандидат політичних наук, доцент
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЯК СКЛADOBA ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Сучасна трансформація міжнародних відносин пов'язана з процесами глобалізації та інформатизації світової політики. У цих умовах увага держав зміщується в сторону потреби забезпечення впливу на формування громадської думки не лише власного населення, але й суспільства інших держав та світового співтовариства в цілому, які перетворюються на об'єкт